

РЕЦЕНЗИЯ

На доктората на Мартин Йорданов на тема „Ефектът от извънкласна дейност върху физическата годност на 15 – 16 годишни ученици” за придобиване на образователно научната степен „Доктор” по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт)

Изготвил рецензията: доц. Антон Хиджов - доктор

Структурата на предложението за рецензия докторат е стандартна и общоприета за подобен род разработки. Представеният докторат на Мартин Йорданов на тема „Ефектът от извънкласна дейност върху физическата годност на 15 – 16 годишни ученици” е в обем от 175 стандартни печатни страници включително литературен обзор и приложения и е структуриран в увод , 3 глави, изводи и препоръки, библиографска справка за ползвана литература, приложения и приноси. В литературния обзор са включени 137 литературни източници от които 108 на кирилица 22 на латиница и 7 интернет сайта.

Представената разработка третира и развива един доста значим проблем на училищното образование по предмета „Физическо възпитание и спорт” и по конкретно влиянието на заниманията с допълнителна двигателна дейност в извънкласната форма на занимания върху физическата дееспособност на учениците от първи гимназиален етап – 9 клас. На фона на засилващата се хиподинамия сред подрастващите и особено сред учениците от първия гимназиален етап на обучението, почти непрекъснатата работа със електронни устройства темата която разработва докторанта е особено актуална и дисертационна и представлява принос към все по-широкото

навлизане на заниманията с нови, атрактивни и търсени от учениците спортни дейности в обучението по физическо възпитание.

В първа глава озаглавена от докторанта „Състояние и постановка на проблема по литературни източници” на 60 страници кандидата ни представя състоянието и проблемите на физическото възпитание и спорта в средното образование в Република България, определя ролята и мястото на извънурочната дейност по физическо възпитание и спорт и прави доста обхвaten обзор на научните изследвания в специализираната литература, съдържанието и структурата на понятието „физическа годност“. Тук докторанта детайлно ни запознава с Особеностите на ученическата възраст (от 12 до 17 г), физическото развитие и двигателната дейност и се спира доста подробно на същността на спортната подготовка и подробно проследява методиката за развитието на физическите качества сила, бързина, издръжливост, ловкост и гъвкавост.

Вижданията, обхватния анализ на литературните източници, заключенията и преценките на докторанта логично го довеждат до формулирането на работната хипотеза а именно, че *„чрез прилагане в извънучебно време на разработена от нас програма за допълнителна двигателна дейност, ще се подобри физическата годност на 15 – 16 годишни ученици”* която се налага от направения преглед на литературата и анализ на състоянието на проблема.

Много добро впечатление прави факта, че докторанта се е съобразил с градусните бележки относно озаглавяването на главата и го е променил от „Литературен обзор” на „Състояние и постановка на проблема по литературни източници”.

Казаното по горе се отнася и за заглавието на глава втора. Тя бе озаглавена от докторанта „Цел, задачи и методика на изследването“. След предложенията от страна на рецензентите в предложени оригинал заглавието е „Методология и организация на изследването“ . Докторантът формулира целта на изследването а именно, *чрез прилагане на разработена от нас програма за допълнителна двигателна дейност, да се подобри физическата годност на 15 – 16 годишни ученици*. Целта е формулирана коректно и кореспондира с заглавието на разработката.

Задачите на изследването / 7 на брой/ са формулирани прецизно и са достатъчни за постигане на поставена по горе цел. На основата на определените цел и задачи кандидат докторанта формира и контингента/ субекта и предмета на разработката. Коректно е формулиран обекта на изследването, а именно динамиката на изследваните показатели след прилагането на експерименталната програма за допълнителна двигателна дейност.

Методиката на изследването е коректно избрана, а използвания инструментариум от методи и тестове са напълно достатъчни за постигането на поставените задачи и коректния и обхвaten анализ на резултатите. Използваният тестови инструментариум е достатъчно подробно описан. Докторанта борави свободно с широк кръг изследователски методики, които познава в детайли.

Контингента /субекта на изследването обхваща 60 ученици от 9ти клас разпределени в експериментална и контролна група по 30 ученика. Организацията на изследването е протекла в три етапа в периода 2020 – 2022 година.

Логично главата завършва с представянето на авторската разработка на „Програма за допълнителна двигателна дейност в извън учебно време“ която представлява основния научен принос на докторанта. Програмата е представена достатъчно обхватно и подробно описва както целите и задачите така и разпределението на учебния материал по спортове, брой часове разпределени в рамките на една учебна година и съобразени с възрастовите особености и възможности на учениците /табл. 5, стр.76/. Очакваният ефект от прилагането на програмата е обосновано детерминиран в анализа на резултатите и изводите от разработката.

В главата „Анализ на резултатите“ докторанта е анализирал получените данни от проведените тестирания и анкетни проучвания сред ученици и преподаватели от други - различни от ФВС учебни дисциплини. Направените въз основа на анализа на отговорите на въпросите изводи са помогнали на докторанта при определянето на съдържанието и апробирането на отделните обучителни единици на експерименталната програма за допълнителна физическа активност.

Интерес представляват и изводите от анкетното проучване проведено сред преподаватели по учебни дисциплини извън ФВС. Те ясно са показали на докторанта необходимостта от по-задълбочено развитие на физическата годност на учениците, както и от увеличаване на хорариума на дисциплината „Физическо възпитание и спорт“.

Резултатите от проведените антропометрични изследвания и изследването на степента на физическа годност са обработени и анализирани посредством статистическите методи вариационен и корелационен анализ.

Всички анализи са направени коректно и според изискванията на спортологията.

В разделите „Изводи и препоръки“ докторанта Мартин Йорданов, базирайки се на анализа на данните от изследванията, формулира изводи и препоръки за бъдещата работа, които покриват поставените задачи на изследването и имат значителен практически принос за бъдещата работа на учителя по физическо възпитание и спорт. Като забележка тук бих посъветвал докторанта да намали техния брой обединявайки някои от изводите в обобщение което би спомогнало на непредубедения читател да извлече в концентриран вид ефекта от разработката на докторанта. Според мен в изводите от направените изследвания нямат място процентни и количествени стойности, а само обобщеното мнение на докторанта. Количествените стойности могат да се проследят в направения анализ в глава 3.

Работата е онагледена много добре представяйки ни резултатите в 43 фигури и 32 таблици, което спомага за по-доброто и пълно обхващане на резултатите от проведените изследвания.

Представеният автореферат представя в концентриран вид разработката на докторанта и отговаря на изискванията за подобен род публикации. Мнението ми е, че в автореферата не е необходимо да се посочват публикациите на кандидата, приносните моменти /те са задължение на рецензентите които да ги подчертаят/ и използваната литература. Именно те повишават обема на автореферата до 55 страници и изглеждат повече като пълнеж за обем /от какъвто автореферата не се нуждае/.

При направената проверка не е установено плагиатство.

Процедурите са спазени следвайки стриктно изискванията на Закона за висше образование, Правилника за прилагане на Закона за Развитие на академичния състав в република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Направените до тук забележки не омаловажават или не понижават високата стойност на представеният докторат.

Всичко посочено до тук ми дава основание да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на докторанта Мартин Йорданов образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт).

Изготвил рецензията:

/доц. А. Хиджов д-р/